

Žal. úřad, stojí v nař. rozhodnutí na stanovisku, že v trestním právu je nepřičetnost uznána za důvod vylučující trestnost jen při trestném činu, k jehož skutkové podstatě se po subjektivní stránce vyžaduje zlý úmysl na straně pachatele, přehlíží, že i při trestných činech stíhaných soudy, při nichž se zlého úmyslu nevyhledává, je nepřičetnost pachatele důvodem trestnost vylučujícím. Ustanovujeť se v 233 tr. zák., který stojí v čele 2. dílu trest. zák., jednajícího o přečinech a přestupcích, že přečiny a přestupky, které v tomto dílu trest. zákona jsou obsaženy, jsou vesměs činy nebo opominutí, jež každý sám od sebe za nedovolené poznati může, anebo takové, kde pachatel podle svého stavu, své živnosti, svého zaměstnání, nebo podle svých poměrů povinen je znáti zvláštní nařízení, jež bylo přestoupeno. Již z tohoto ustanovení trestního zákona je zřejmo, že i při přečinech a přestupcích k trestnosti pachatele se vyžaduje způsobilost rozpoznávací, t. j. způsobilost poznati rozhodné znaky trestného činu, neboť osoba nepřičetná nemůže sama od sebe poznati, že páše něco nedovoleného. Nelze proti osobě, která pro nepřičetnost je zbavena způsobilosti rozpoznávací a způsobilosti podle tohoto rozpoznání jednati podle vlastní individuality, přičítati čin v tomto stavu spáchaný k vině a uložití jí za to trest. Totéž platí pro obor trestního práva správního. Je pravda, že při přestupcích stíhaných správními úřady se zpravidla nevyhledává, jako při deliktech stíhaných soudně, zlého úmyslu, avšak i při přestupcích stíhaných správními úřady je ke skutkové podstatě v zásadě třeba zavinění, jež je dáno již tehdy, když adresát policejní normy opomine onu povinnou péči, kterou na něm norma žádá za tím účelem, aby stav jí perhoreskovaný byl zamezen. O zavinění osoby nepřičetné mluvíti však nelze, neboť této osobě nedostává se ani způsobilosti rozpoznávací ani způsobilosti disposiční, takže se nemůže uplatniti v životě jako samostatný činitel, jednající podle své vůle, a nemůže proto býti hnána k trestní zodpovědnosti za činy, jichž se v tomto duševním stavu dopustila. Z této úvahy dospěl nss k závěru, že osobě, která se dopustila přestupku stíhaného správními úřady ve stavu nepřičetném, nelze za tento přestupek — není-li arci výslovné normy opačné — uložití trest.

Podle toho, co bylo uvedeno, je právní názor žal. úřadu, že nepřičetnost pachatele přestupku stíhaného úřady správními důvodem vylučujícím trestnost není, nesprávný. Poněvadž pro tento nesprávný názor žal. úřad odepřel v konkrétním případě zabývatí se obranou st-le, že přestupku, o který jde, se dopustil ve stavu nepřičetném, musilo býti nař. rozhodnutí zrušeno podle § 7 zák. o ss.

Č. 11.639.

D á v k a z e z á b a v: Předvádění filmu prohlášeného censurou za kulturně výchovný není zbaveno osvobození od dávky již proto, že podnikatel představení nepatří mezi činitele vyjmenované v § 3 odst. 1 dávk. prav. a že sleduje úmysl výdělečný.

(Nález ze dne 4. ledna 1935 č. 183/33.)

Prejudikatura: Boh. A 2874/23, 3943/24, 10.102/32, 10.681/33.

Věc: Alois P. v S. a spol. proti okresnímu úřadu v Karlových Varech o dávku ze zábav.

Výrok: Nař. rozhodnutí se zrušuje pro nezákonnost.

Důvody: St-lé žádali, aby pro film »Křováci« poskytnuto bylo osvobození od dávky ze zábav, poněvadž film ten jest podle potvrzení min. vnitra z 12. února 1931 uznán za kulturně výchovný (§ 3 dávk. pravidel).

Městská rada v K. žádosti nevyhověla v podstatě proto, že okolnost, že film jest od censury prohlášen za kulturně výchovný, neposkytuje o sobě osvobození od dávky, neboť podle § 3 bod 1 dávk. prav. ve znění vl. nař. č. 15/1928 Sb. jest rozhodným účel, jemuž produkce slouží. Z cit. předpisu dlužno souditi, že takový film je osvobozen od dávky jen, byl-li předváděn úřady, školami, vědeckými nebo uměleckými podniky, nikoli však, jestliže se tak děje — jako v daném případě — podnikatelem kina ve vlastní režii a zřejmě s úmyslem výdělečným.

Podané odvolání bylo v cestě instanční zamítnuto s poukazem na důvody městské rady, k nimž dodal žal. úřad, že nář. Boh. A 2874/23 nelze se dovolávati, kdyžten nálezn ten byl vydán v době, kdy dávková pravidla vl. nařízením č. 15/1928 Sb. čl. V. ještě nebyla změněna, a mimo to jednalo se tehdy o klub turistů, který může býti považován za korporaci kulturní, kdežto v daném případě jde o podnik výdělečný.

O stížnosti uvažil nss:

Nař. rozhodnutí, které převzalo za své důvody rozhodnutí měst. zastupitelstva, resp. městské rady, je založeno na právním názoru, že předváděný film, třebaž byl censurou prohlášen za kulturně výchovný, nelze od dávky ze zábav osvoboditi, ježto pořadatel představení filmu, sledující úmysl výdělečný, nespadá mezi činitele vyjmenované v § 3 č. 1 dávk. prav.

Tomuto právnímu názoru vytýká stížnost nezákonnost, a to právem.

Jak nss již opětne vyslovil (srov. Boh. A 2874/23, 3943/24, 10.102/32 a 10.681/33), plyne z dikce předpisu § 3 č. 1 dávk. prav., že výpočet pořadatelů osvobozených podniků není vyčerpávající, taxativní, nýbrž jen demonstrativní, a že zákonodárce ani podnikům pořádaným jinými činiteli nežli úřady, školami, podniky vědeckými a uměleckými, nechtěl odepřiti osvobození od dávky, vyhovují-li zásadní podmínce, že jde o podnik, jenž slouží účelům v cit. předpisu vytčeným. V cit. nář. Boh. A 2874/23 bylo také dovozeno, že osvobození od dávky není na závadu okolnost žal. úřadem zdůrazněná, že filmová produkce byla pořádána s úmyslem výdělečným. V nář. Boh. A 10.102/32 podotknuto také ještě, že ovšem nelze podnikem ve smyslu § 3 č. 1 dávk. prav. rozuměti vždy celý podnik, t. j. technický soubor prostředků pro pořádání těch kterých produkcí, atd. — v daném případě celý biograf, provozovaný st-lí —, nýbrž po případě jen jednotlivé jeho počiny, tvořící samostatný celek, a dlužno proto ohledně každé jednotlivé produkce uvážiti zvláště, slouží-li účelům v cit. ustanovení uvedeným. V nář. Boh. A 10.681/33 posléze vyložena změna nastalá vl. nař. č. 15/28 Sb. v ten

smysl, že filmy prohlášené censurou za kulturně-výchovné jest pokládati bez dalšího za filmy sloužící »výhradně účelům vědeckým, vzdělávacím nebo vyučovacím« ve smyslu § 3 bod 1 dávk. prav.

V daném případě není sporu o tom, že film »Křováci« byl prohlášen censurou za film kulturně-výchovný, tedy za podnik, který svým rázem spadá pod podniky podle § 3 bod 1 dávk. prav. osvobozené. Ježto pak okolnost, že podnik st-lů sleduje úmysl výdělečný, podle vylíčeného právního stavu jest nerozhodná, spočívá nař. rozhodnutí na nesprávném právním názoru.

Poukazuje-li žal. úřad resp. obec jako strana zúčastněná ohledně náhl. Boh. A 2874/23 a 3943/24, jehož prvního se st-lé již v řízení adm. dovolali, na to, že byly vydány za jiného právního stavu, t. j. před účinností vl. nař. č. 15/1928 Sb. a že šlo v nich o turistický klub, resp. o pořadatele sledující kulturní účel, stačí, co se týče první námitky, odkázati ke shora uvedeným nálezům, v nichž bylo již v úvahu vzato vl. nař. č. 15/1928 Sb., co se týče druhé námitky pak odpověď, že, jak z odůvodnění cit. nálezů zřejmo, nebyla nikterak rozhodnou pro nss okolnost, že a zda dotčení pořadatelé filmu mají osobní kvalifikaci, na niž žal. úřad a zúčastněná strana kladou důraz.

Poukazuje-li konečně odvodní spis zúčastněné strany na analogii § 3 odst. 1 č. 4 dávk. prav., nelze z toho nic pro opačný názor usuzovati, kdyžť jde o předpis speciální.

Č. 11.640.

O b e c n í d á v k y: * »Oknem« v § 1 odst. 2 vzorc. prav. o dávce z přepychových bytů (vl. nař. č. 143/1922 Sb.) rozumí se toliko otvor v bočné stěně místnosti, jenž dává místnosti přímé denní světlo a připouští přímý přístup venkovského vzduchu.

(Nález ze dne 4. ledna 1935 č. 23.372/34.)

V ě c: Alfons G. v N. (adv. Dr. Erich Altschul z Prahy) proti okresnímu úřadu v Novém Jičíně o dávku z přepychových bytů.

V ý r o k: Nař. rozhodnutí se zrušuje pro nezákonnost.

D ů v o d y: Platebními rozkazy městského úřadu v N. z 25. dubna 1930 a z 29. dubna 1931 předepsána byla st-li pro r. 1930 a 1931 dávka z přepychových bytů z jedné nadbytečné místnosti částkou 200 Kč ročně, poněvadž st-l má při 4 členech rodiny 6 obytných místností. Podaná odvolání, v nichž namítáno, že jedna místnost nemá okna, nýbrž pouze světlík, takže nelze ji pokládati za místnost obytnou, a že ji st-l ostatně používá výhradně jako pisárny ve svém povolání obchodního zástupce, městské zastupitelstvo usnesením z 23. listopadu 1931 zamítlo. K první námitce uvedeno, že sporná místnost je v stavebním plánu označena jako pokoj, je zařízena a používána jako jídelna, a světlík slouží za okno.